

Kun sanat menettävät merkityksensä Miten muslimi tulkitsee kristittyä

Kun aloitin työni turkkilaisten parissa syksyllä 1972, opettelin heti sanomaan turkiksi ”Jeesus rakastaa sinua” (*Isa seni seviyor*). Tässä lauseessa ajattelin olevan jo hyvän annoksen evankeliumia. Aivan pian tulin tajuamaan, että muslimi ei kuitenkaan ymmärrä noista sanoista mitään, vaikka ne sanottaisiin parhaalla mahdollisella tavalla. Hän nimittäin ymmärtää jo sanan ”Jeesus” toisin kuin me kristityt.

Muslimien mielestä Jeesus on profeetta, joka toi Jumalalta mukanaan kirjan, teki ihmeitä ja kehotti ihmisiä samaan uskoon kuin kaikki muutkin profeetat, nimittäin Muhammadin julistamaan uskoon. He uskovat, ettei Jeesus kuollut ristillä, vaan siinä oli joku toinen mies. Jeesus kylläkin tulee heidän mukaansa aikojen lopulla takaisin maan päälle. Silloin Hän rikkoo kaikki ristit, tappaa siat, taistelee kristittyjä ja juutalaisia vastaan, särkee kirkot, menee naimisiin, saa lapsia ja kuolee normaalin kuoleman. Jos siis sanon muslimille ”Jeesus rakastaa sinua”, siinä lauseessa ei ole mitään vastausta hänen ongelmaansa.

Entä sana ”rakastaa”? Jumala ei islamin mukaan varsinaisesti rakasta ihmistä, sillä rakastaa voi vain rakastamisen arvoista. Jos Jumala rakastaisi epätäydellistä ihmistä, hän ei olisi Jumala. Jos siis Jumala katsoo, että olen tehnyt liikaa syntejä ja liian vähän hyviä tekoja, ei profeetta Jeesuksen rakkaudesta ole mitään hyötyä. Joku omavanhurskas muslimi saattaisi korkeintaan ajatella: ”No onhan Jeesuksella syytäkin rakastaa minua, olenhan aika hyvä muslimi”. Sellainen muslimi taas, jonka omatunto on herännyt, sanoisi ehkä sydämessään: ”Eipä taida Jeesuskaan tietää, minkälainen ihminen minä olen, jos hän kerran rakastaa minua.” Lause ”Jeesus rakastaa sinua” on siis muslimille tyhjän arvoinen.

Voiko Jumalalla olla poika?

Kun muslimi kysyy: ”Onko Jeesus Jumalan Poika?”, vääristyy vastaus helposti hänen korvissaan. Kristitty ei voi vastata: ”Ei”. Sehän olisi väärin. Myöntäväkin vastaus on väärä, sillä muslimin korvissa asia muuttuu tällaiseksi: ”Jumala otti itselleen naisen vaimoksi, makasi hänet, ja siitä syntyi lapsi”. Hänen mielestään vastaus olisi jumalanpilkkua.

Oikeista sanoista voi kuulijan korvissa tulla vääriä. Siksi lähetyssaarnaajan on paneuduttava sen kansan kieleen, uskontoon ja maailmaan, jolle hän vie evankeliumia. Tässä esimerkkitaupauksessa hänen pitäisi nähdä se vaiva, että selittäisi, mitä hän tarkoittaa sanoessaan ”Jumalan Poika”.

Sanojen merkitys riippuu siis maailmasta, jossa ne on sanottu. Esimerkiksi Raamatussa Johannes Kastaja sanoi Jeesuksesta: ”Katso Jumalan Karitsa!” Pitäisikö tämä lause ymmärtää niin, ettei Jeesus ollutkaan ihminen vaan lamma? Eipä tietenkään. Mutta mistä me tiedämme sen? Me olemme tottuneet kielikuvien käyttöön ja käsitämme vaistomaisesti, ettei Johannes tarkoita sanojaan kirjaimellisesti. On kieliä, joissa ei käytetä kielikuvia tai joissa kielikuvilla on aivan eri merkitys kuin omassa äidinkiessään.

Entä tarkoittaako Johannes, että Jeesus on herttainen, suloinen ja lauhkea, kuin karitsa? Johanneksen sanat voi ymmärtää oikein vain Vanhan testamentin puitteissa. Jokainen juutalainen käsitti, mitä Johannes tarkoitti. He tiesivät, että karitsoja käytettiin syntiuhreiksi.

Yhteiset sanat, eri merkitys

Otan esimerkin vuoksi muutamia käsitteitä, jotka päällisin puolin ovat kristityille ja muslimeille yhteisiä, mutta tarkemmin katsottuna merkitsevät aivan eri asioita.

Islamin mukaan: Synti (turkiksi *günah*) ei ole välirikko Jumalan kanssa, vaan ihmisen puute, heikkous. Pohjimmiltaan ihminen on hyvä. Armo (*lütuf*) on Jumalan suurpiirteisyyttä, Hän ymmärtää, Hän ei ole pikkumainen. Armo ei maksa Jumalalle mitään. Taivas

(*cennet*) on aistillisten ilojen puutarha. Jumala ei kuitenkaan ole siellä, Hän on ihmisten saavuttamattomissa. Marttyyri (*sehit*) on sodassa islamin puolesta kuoleva sotilas, jolla on varma pääsy taivaaseen. Profeetta (*peygamber*) on synnitön mies, jolle Jumala on antanut pyhän kirjan ja joka opettaa Muhammadin oppia. Jumala (*Allah*) on yksi, kaikkivaltias, vapaa ja muuttumaton. Häntä ei liikuta ihmisen synty, eikä kohtalo. Me kristitytkin puhumme Jumalan muuttumattomuudesta, mutta tarkoitamme sillä Hänen uskollisuuttaan. Me uskomme, että Jumala ”muuttui”: Hän kantaa teurastuksen jälkiä iankaikkisuudessa, Hän on ”teurastettu karitsa”. Ihminen (*insan*) ei ole Jumalan kuva, vaan orja (*kul*), joka ei ole arvollinen viettämään ikuisuutta Jumalan luona. Jumala ei tarvitse ihmisen seuraa.

Tämä pieni luettelo antanee jo aavistuksen siitä, mistä on kysymys, kun lähdetään julistamaan evankeliumia vieraille kansoille.

On paneuduttava toisinuskovien ajatteluun ja maailmaan

Edesmennyt lähetyssaarnaaja Seppo Syrjänen, joka toimi Pakistanissa, korosti, että lähetystyön on ulotuttava uskontojen maailmaan. Syrjänen oli sitä mieltä, että vasta sitten, kun lähetystyö saavuttaa kansan uskonnolliset piirit ja pystyy puhumaan ja julistamaan niille niin, että ne ymmärtävät, on päästy sen kansan ymmärtämyksen tasolle. Turkkilaisten kohdalla tämä merkitsee islamilaisten oppineiden, herätysliikkeiden (islamissakin on herätysliikkeitä) ja imaamien saavuttamista. Tätä on tapahtunut vasta vähän.

Oikotietä ei ole. Lähetys harhautuu joskus oikoteille, jolloin työntekijät saattavat käyttää vain ”kaanaan kieltä” ja syyttää kuulijoita kovasydämyksestä, koska he eivät ymmärrä. He saattavat myös esittää omaa paremmuuttaan todistukseksi evankeliumin paremmuudesta. Aina, kun yritämme todistaa elämällemme, unohdamme, että olemme viheliäisiä syntisiä, joiden parhaat teotkin ovat kuin saastainen vaate.

On vain yksi tie ihmisten saavuttamiseksi. On opeteltava heidän kielensä, maailmansa ja uskontonsa. Vasta sitten voi julistaa heille evankeliumin tavalla, jonka he ymmärtävät. Evankeliumia

itseään ei saa muuttaa, mutta sitä on julistettava niin, että ihmiset tietävät, mistä on puhe. Uskon syntyminen on heidän ja Jumalan välinen asia. Me ihmiset emme saa toisiamme uskomaan.